

Beslut av tjänsteutbudsrådet

Beslut av tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården om kriterierna för datortomografiundersökning av kranskärnen för symptomfria personer för att tidigt konstatera kranskärlssjukdom

Tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården beslutar imed stöd av 111.2 §

i strålsäkerhetslagen (859/2018):

Tillämpningsområde

Detta beslut tillämpas på formulering av en sådan skriftlig motivering som avses i 111.1 § i strålsäkerhetslagen för berättigande av datortomografiundersökning av kranskärnen som görs på en symptomfri person för att tidigt konstatera kranskärlssjukdom.

Beslutet gäller undersökningar som görs i samband med sådana hälso- och sjukvårdstjänster som avses i 1 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), 1 § i Ålands landskapslag om hälso- och sjukvård (2011:114) och 1 § i lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990).

Detta beslut tillämpas inte på undersökningar som ingår i screeningprogram som avses i statsrådets förordning om screening (339/2011), i ett sådant medicinskt forskningsprogram som avses i lagen om medicinsk forskning (488/1999) eller medicinsk forskning som avses i lagen om medicintekniska produkter (719/2021) eller annan lagstiftning

Kriterier

En datortomografiundersökning av kranskärnen är inte berättigad för symptomfria personer för att tidigt konstatera kranskärslsjukdom.

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft den 1 maj 2024 och gäller tills vidare.

Helsingfors den 19 mars 2024

Vice ordförande Tapani Hämmäläinen

Specialsakkunnig Hanna-Mari Jauhonen

Bestämmelsens tillgänglighet

[Detta beslut med motiveringar har publicerats](#) på webbplatsen för tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården <https://palveluvalikoima.fi/sv/kriterier>

Bilaga	Motivering av beslut
--------	----------------------

STM023:00/2023
VN/4044/2023

Bilaga

Motivering av beslut

Inledning

Ateroskleros (åderförkalkning, åderförfettning) i kranskärnen är en allmän sjukdom. Dess uppkomst påverkas av riskfaktorer som rökning, blodtryckssjukdom, förhöjt kolesterolvärde, diabetes, övervikt och fysisk inaktivitet. Genom att motverka riskfaktorerna kan man bromsa utvecklingen av ateroskleros. Hos en symptomfri person kan ateroskleros diagnostiseras genom bilddiagnostiska undersökningar, men i allmänhet behandlas ateroskleros utifrån riskfaktorer. Den vanligaste bilddiagnostiska undersökningen är datortomografi av kranskärnen, dvs. DT av kranskärnen, som inbegriper skattning av mängden kalk i kranskärnen. De nuvarande rekommendationerna hänvisar inte symptomfria personer till DT-undersökning av kranskärnen.

Bakgrund

Enligt 111 § i strålsäkerhetslagen (859/2018) som trädde i kraft i december 2018 ska det, om det för en tidig diagnos av en sjukdom hos en symptomfri person behövs medicinsk exponering som inte ingår i ett screeningprogram, formuleras en särskild skriftlig motivering om berättigandet till medicinsk exponering som gäller personen i fråga. Motiveringen ska beakta kriterierna för antagning till undersökning framtagna av tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården, och detta krav gäller även de hälso- och sjukvårdstjänster som avses i lagen om privat hälso- och sjukvård. Strålsäkerhetslagen gäller i hela Finland inklusive Åland. Med strålsäkerhetslagen genomförs strålsäkerhetsdirektivet 2013/59/Euratom. I rekommendationen om god medicinsk praxis för kroniskt kransklrslssyndrom (Käypä hoito 2022) konstateras att DT-undersökning av kranskärnen lämpar sig för att fastställa en diagnos för utvalda patienter. DT-undersökning av symptomfria personers kransklr i screeningsyfte ger ingen nytta.

STM023:00/2023
VN/4044/2023

Målsättningar

Dessa kriterier ska fungera som riktlinjer för när DT-undersökning av kranskärnen får utföras hos symptomfria personer. Kriterierna har tagits fram på grundval av vetenskaplig evidens.

Enligt befintlig forskning kan ateroskleros hos en symptomfri person alltså konstateras genom DT-undersökning. Det är också känt ateroskleros är förknippad med en sämre prognos. Patienternas prognos har likväl inte kunnat förbättras i någon randomiserad vårdstudie utifrån fynd av ateroskleros jämfört med sedvanlig vård. Därför kan DT-undersökning av kranskärnen hos symptomfria personer inte anses generellt berättigad. Om kriterierna inte kan tillämpas i ett enskilt fall, måste den läkare som har ansvarar för den medicinska exponeringen formulera en särskild skriftlig motivering som gäller personen i fråga i enlighet med avsnitt 111 i strålningslagen. Detta kan till exempel vara fallet för vissa yrkesgrupper där de medicinska kriterier som överenskommit för den medicinska undersökningen följs (t.ex. inom området för flygmedicin).

Tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården känner till två stora vetenskapliga studier, vars resultat kan vara tillgängliga om några år. Behovet av bilddiagnostik kan då omprövas och kriterierna vid behov uppdateras.